

Metsä- ja viherpäivät 7.6.2016

Käytännöllistä viherpolitiikkaa

Mervi Vallinkoski
Jyväskylän kaupunki

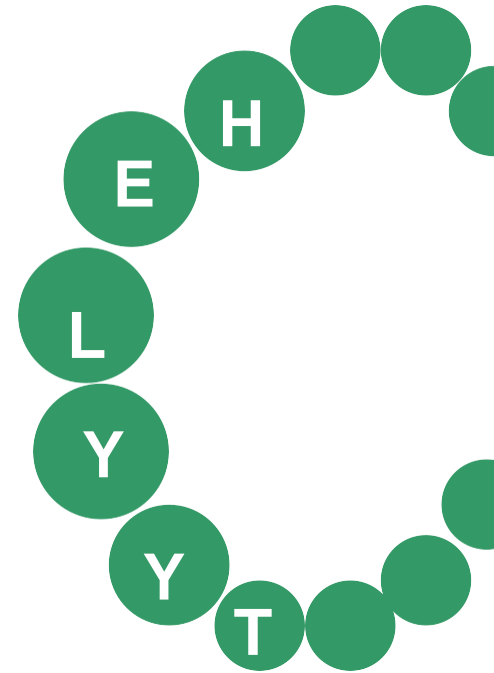
Jyväskylän kaupungin viherpolitiikka

- Jyväskylän viherpolitiikka hyväksytty kaupunginvaltuustossa 2012
- Seitsemän periaatetta, 26 kärkihanketta, 22 jatkuvaa toimenpidettä
- Toteutus v. 2012 – 2016
  - Viherpolitiikan päivitys v. 2016
- Toimenpiteiden toteutumista seurataan kaupungin viherryhmässä

Jyväskylän kaupungin viherpolitiikka

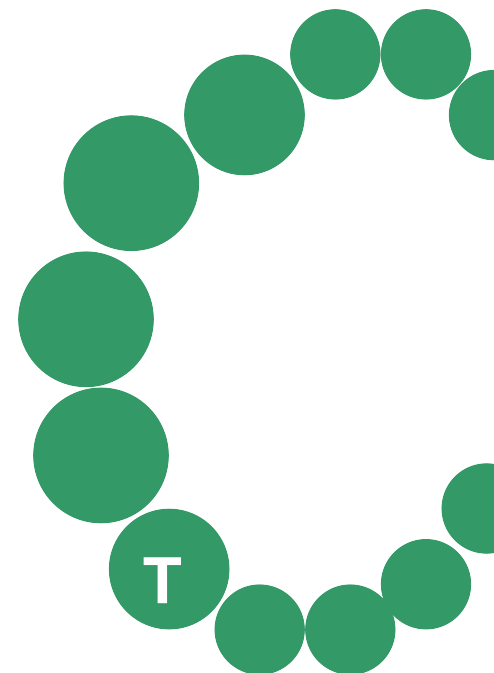
LÄPIKULKEVAT TEEMAT

- **H** yvinvointi ja terveys
- **E** steettömyys
- **L** uonnon monimuotoisuus
- **Y** lläpito
- **Y** mpäristötietoisuus
- **T** apahtumat ja matkailu

VIHERASIAMAT OVAT YHTEISIÄ

- yhteistyö asukkaiden ja yhdistysten kanssa, yhteisöllisyyden edistäminen
  - talkoot ja niiden avustaminen, viherhoitosopimus, nimikkopuistotoiminta, osallistavat suunnittelu- ja ideointiprojektit, erityisryhmille suunnattu yhteistyö
- yritysyhteistyö
  - esim. uudenlaisen kaupunkivihreän edistäminen, tempaukset
- muut sidosryhmät
  - viherseminaarit, tiedotus, koulutus
- kaupungin sisäinen yhteistyö
  - viherryhmä
  - uudet toimintamallit
  - palveluiden ohjelmointi, Kymppi^V "laatukartta"-työ (priorisoinnin avuksi)

T APAHTUMAT JA
MATKAILU: Kaupunki
tukee toiminnallaan
tapahtumia puistoissa
ja viheralueilla

EXIT

ULOS

LUONTOON

LIKKUMAAN

PUISTOON

Jyväskylän kaupunki » Ympäristö ja luonto » Ulos

> LUONTOON

- > Luontoretkeily
- > Luonnonsuojelu
- > Metsät

> LIKKUMAAN

- > Lähiliikunta
- > Kuntoilu
- > Ulkoilu ja virkistys

> PUISTOON

- > Leikkimään
- > Puistot
- > Kaupunkiviljely

LUONTOON

Haluaisitko luontopolulle? Niitä löytyy ympäri kaupunkia.

LIKKUMAAN

Kaipaatko vaihtelua lenkkimaisemiin? Tutustu kaupungin ulkoilualueisiin ja valitse mieleisesi.

PUISTOON

Haluaisiko perheesi kokea leikkipuistoa? Tee retki johon toimintapuistoista

Ajankohtaista

- Parhailaan vietetään valtakunnallista vihervuotta
  - Kehä Vihreän kehittäminen käynnissä

LIIKKEELLE LÄHIYMPÄRISTÖÖN

- lähiliikuntakohteiden ohjelmointi ja yhteishankkeet
  - lähiliikuntaohjelman laatiminen ja toteutuksen aloitus
- kyläympäristöjen kehittäminen yhteistyössä asukkaiden kanssa

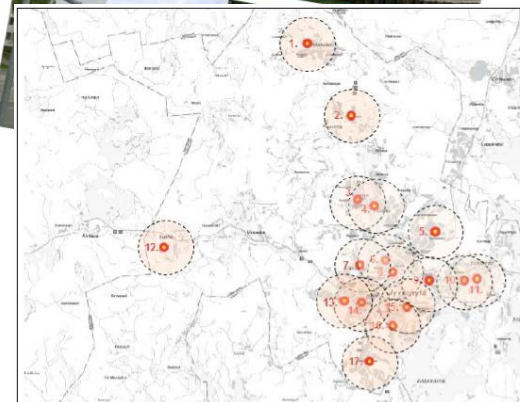
H YVINVOINTI JA TERVEYS: edistää erityisesti lasten ja ikääntyneiden hyvinvointia

H

Lähiliikuntaohjelma

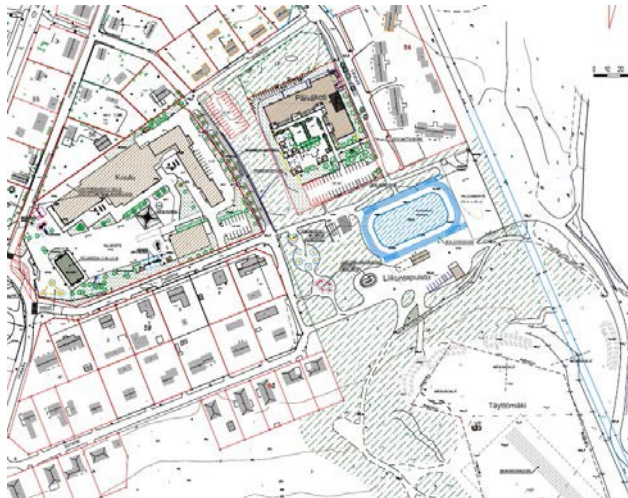
- koko kaupungin tasoinen kartoitus ja ohjelmointi
- kattoi liikuntapuistot, toimintapuistot sekä koulujen ja päiväkotien piha-alueet
- määriteltiin palveluverkosto sekä toimenpideohjelma aikatauluineen
- pääperiaatteet:
  1. Koulupihaat ensisijaisia lähiliikuntapaikkakohteita
  2. Lähiliikuntapaikan vaikutusalueena 1,5 km säde
- Pihalla-ryhmässä koordinoidaan eri vastuualueiden kesken toteutusta
- toteutunut jopa nopeammassa aikataulussa kuin ennakoitiin

JYVÄSKYLÄN KAUPUNGIN
LÄHILIIKUNTAOLOSUHTEIDEN
NYKYTILANNE JA KEHITTÄMISEHDOTUKSET
- LOPPURAPORTTI

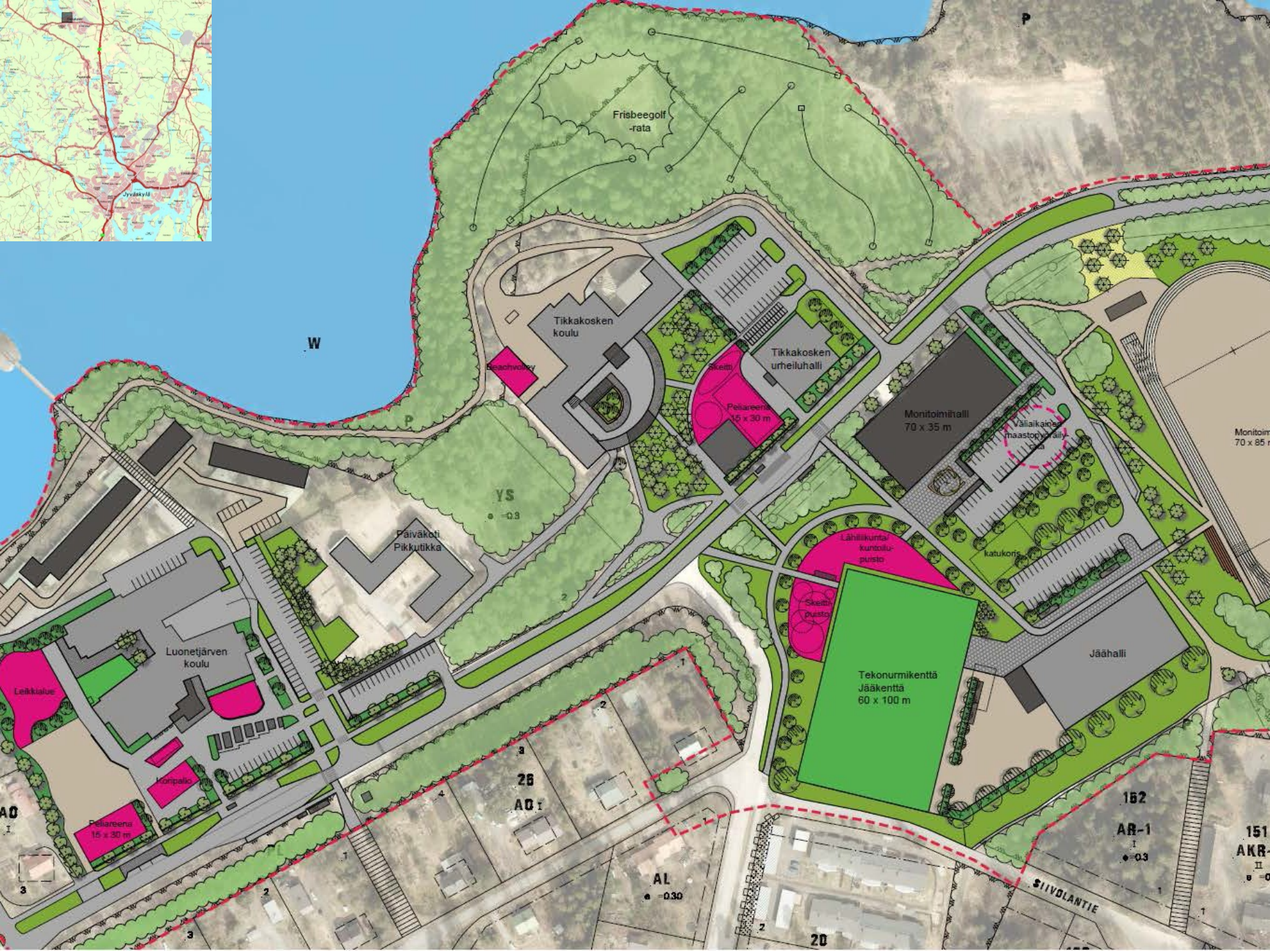

Hankkeiden toteutus-aikataulu "Hankekorit"	Hankekatgoria 1 "Valtionavustuksia tavoittelevat hankkeet"	Hankekatgoria 2 "Hankkeet, joille ei haeta valtionavustusta"
Hankekori 1 Toteutus 2013-2015	<ul style="list-style-type: none"> • Palokan koulukeskuksen piha-alue • Puistokoulun piha-alue • Keijonkankaan koulupiha-alue 	<ul style="list-style-type: none"> • Kilpisen koulun piha-alue • Puuppolan koulun piha-alue
Hankekori 2 Toteutus 2016-2018	<ul style="list-style-type: none"> • Tuomiojärven rantapuisto • Tikkakosken ja Luonetjärven koulujen piha-alueet • Kuokkalan ja Pohjanlammen koulujen piha-alueet 	<ul style="list-style-type: none"> • Kortepohjan koulun piha-alue • Korpilahden yhtenäiskoulun piha-alue
Hankekori 3 Toteutus 2019-2020	<ul style="list-style-type: none"> • Keltinmäen koulupiha & toimintapuisto • Vaajakummun koulupiha 	<ul style="list-style-type: none"> • Halsilan koulu piha-alue

Keljonkankaan lähiliikuntapaikka

➤ kehittämissuunnitelma

- yhtenäinen reitistö, opastus, valaistus
- tapahtumat, kaupunkitaide

➤ Tourujoki

- kokonaissuunnitelman laadinta

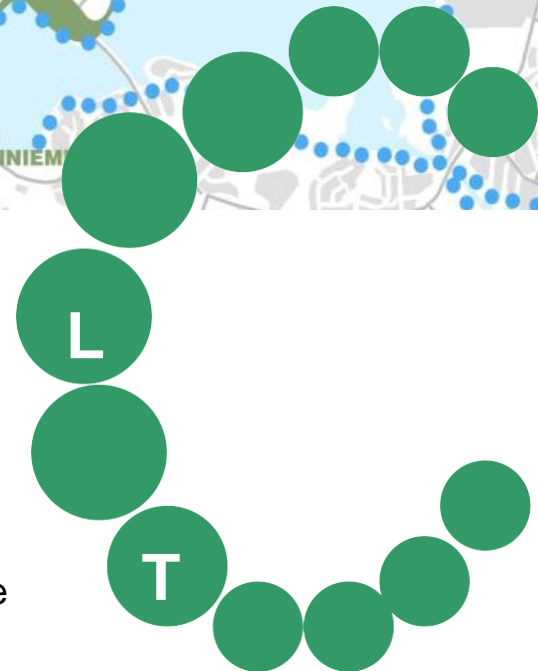
➤ Kankaan alue

- uudenlaista kaupunkivihreää
- alueellinen ylläpidon toimintamalli

➤ Harjun ja Hippoksen kunnostuksen aloitus

T APAHTUMAT JA
MATKAILU: Kehä
Vihreä tärkein
vihermatkailukohde

0

KE
HA.
VINEA

KEHÄ VIHRFÄ - NYT

Harju

Viitaniemi

Tuomiojärven uimaranta

Mäki-Matin perhepuisto

Kangas

Kasvitieteellinen puutarha

Seminaarinmäki

Tourujoki

Mattilanniemi

Lutakonpuisto

Retkiluistelurata

Keskustan kehittäminen

Hippos

Kangas + Tourujoen kehittämissuunnitelma

Konseptisuunnitelma 0.1 (WSP Finland Oy)

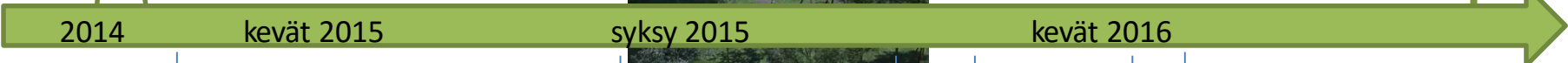

Mais.arkk. diplomityö (konseptisuunnitelma 0.5)

JAMK-opinnäytetyö (äänimaisema)

VISIO JA KONSEPTI-SUUNNITELMA

Kansalaispuisto Mataran suunnittelu

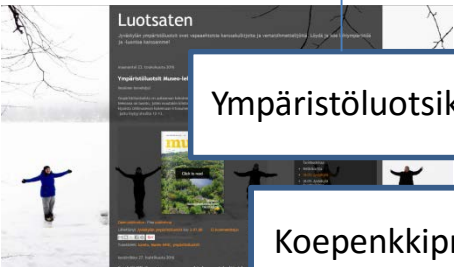
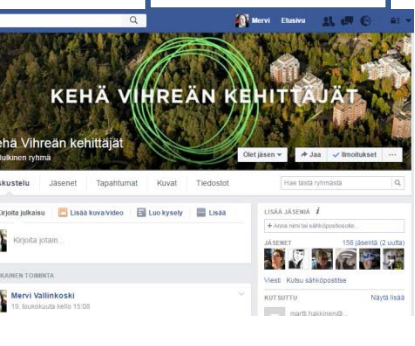
2014

kevät 2015

syksy 2015

kevät 2016

Kehä Vihreä Facebookiin

Ympäristöluotsikurssi

Koepenkkiprojekti

Teemareitti (CityNomadi)

Graafinen ilme...

Teemakävelyt

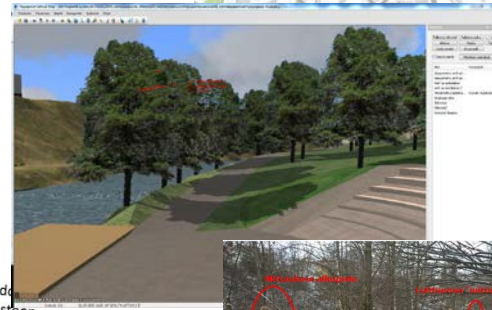
Kansalaispuisto Matara

- ideasuunnitteluvaihe 2015-2016
  - Yhteissuunnittelu asukkaiden kanssa
  - Ideavaihtoehtoista äänestys
  - Toteutussuunnittelu käynnistymässä
  - Rakentaminen vuonna 2017

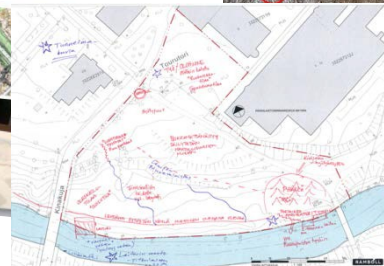
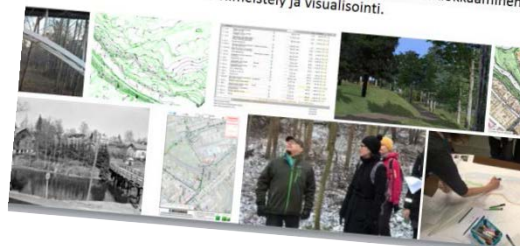

KONSULTIN ROOLI PROSESSISSA

- Ideasuunnitelmat pohjautuvat osallisten omaan ideointiin ja suunnitteluun työpajoissa ja maastossa
- Konsultin tehtävänä on ollut
  - Ohjata ja tukea ideointivaihtetta
  - Huomioida suunnitteluun ja rakentamiseen liittyvät reunaehdot
  - Ideoiden tarkentaminen, mitoittaminen ja sovitaminen maastoon.
  - Ideasuunnitelmien vieminen AutoCad-muotoon ja 3D-maailmaan
  - Kustannusarvioiden laadinta ja suunnitelmien muokkaaminen.
  - Suunnitelman viimeistely ja visualisointi.

Äänestystulos

408	
350	
300	
250	
200	
150	
100	
50	
0	

TOURUJOEN PUISTO - IDEASUUNNITELMA 1:500

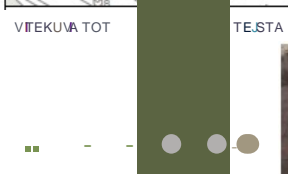

- ## MERKINTÖJEN SELITYS
- Suunnittelualueen raja 1.
  - Säilytettävä puusto ja metsänpohja (sijainti t t linien)
  - Säilytettävät runkopuut (puun sijaintiviteellinen)
  - Säilytettävä h.v. uudanne (sijainti t t linien)
  - Sruulvälkehitettävä itynurmi
  - istutettava eht PUU
  - Niittynurmi
  - Pensasistutus
  - Sewnikipinta
  - Kivituhkapinta
  - Kuorike/hiekkapinta
  - Pergob
  - Puutaituri
  - Pöytäpenkkiryhmä /penkki
  - Puistovalaisin pollarivalaisin
  - Nykyinen valaisin
  - Roska-astia

Tourujoen puisto

Tourujoen puisto tarjoaa käyttäjille mahdollisuuden nauttia rauhallisen tunnelin virtaavan veden ääreltä kuin puiston kietäytyä uudistamaan ja muokkaamaan Puiston sydämen muodostaa Tourujoen rantaan sijoitettu amfiteatterin kokonaisuus, jossa rakenteet liittyvät luontaisesti rantaan ja joen pintaan. Maas tällä kohden hieman nykyisistä alemmaksi Amfitea erin taustana sijaitsevat JOMonmuksen. Puisto- ja puistotunnukset on sijoitettu luontevasti olemassa olevaa ja Tourujoen uomasta tunne maan ammentaan. Puistossa on mahdollista nähdä monimuotoisuudesta ja Tourujoen rantaan ja metsäkoon linjoilla kätymätölevä avoimella tynurmettä. Tunne maan täydentävät salaperäiset ja kuten jättiläisten muotoksi faloitu fabyrintti, siltagaleria ja kaksit ympäristöitäide sekä taianoma sen kuusirivin katveessa jaitseva hientym Tourutori en jaserne ty tapahtumatoriksi rajaamalla kivituhkapintat pergofakatoksia, sekä oleskelu ja esityksille sopivilla kivityillä aluilla. P huomiota on omilla paikkakuntalaillaan.

Asukkaiden yhtäaikaan ja muiden puisto käyttävien tahojen panos puiston muuttamisessa ja kehittämisessä on olennainen tärkeää. Käsittelyssä on pakka hedelmällisiä kaupunkivälialueille ja puisto yhteistyökumppanin tai suttajan mukaiset mikkopuut ja muut taimet vo tkoohengessä yhdessä puistokumppanien kanssa. Myös ympäristöaitteema sen virtslävässä ja jatkuvassa muutoksessa.

2. Laituri oleskelua varten. Puu materiaalina on laittm.

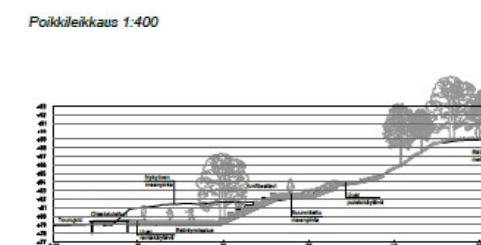
3. Oleskelua nurmikoilla

4. Mystinen ja tulintarha

5. Esimerkki laidonta jättiläisten tarha

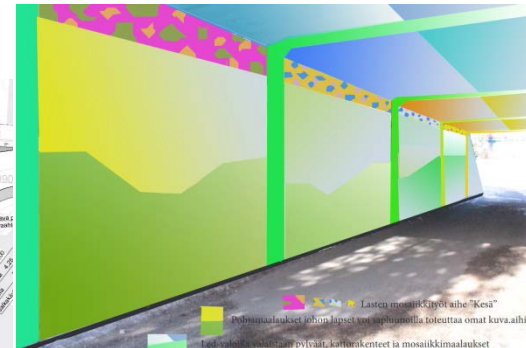
Näripinfaen amfiteatteri kiltso muuttuu puistomakfillaan

Yhteisötaideprojekti ”Sepänkeidas”

- Suunnitteluvaihe menossa
  - Päävastuullinen taiteilija Pertti Karjalainen
- Yhteisötaiteen toteutukseen osallistuu n. 200 oppilasta
- Integroidaan osaksi risteysalueen kunnostusta
- Erilaisia osa-alueita (mm. pysäköintialue, alikulut, puistoalue)
- Työskentely kouluissa talven 2016-2017 aikana, taideteosten sijoitus alueelle kesällä 2017

Kuva: Pertti Karjalainen

Idealuonnos: Pertti Karjalainen

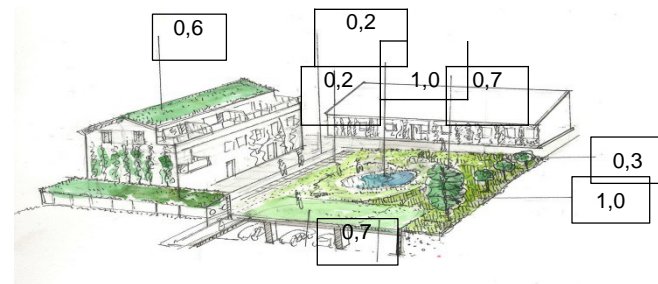

Maisemasuunnittelmaluonnos:
Saara Oininki

UUDENLAISTA KAUPUNKIVIHREÄÄ

- viherkatot, viherseinät, luonnonmukainen hulevesien hallinta, lähiviljely, uudet toiminnot, kaupunki/ympäristötaide...
- Kankaan alue
  - maisema-arkkitehtikilpailu
  - alueellinen ylläpidon toimintamalli – rajaton vihreä
- vihertehokkuuspilotti
  - asuntomessut v. 2014
  - yksityinen ja julkinen sektori
- asukkaiden yhteisöllisyys, osallistuminen ja idea-aloitteet
  - tapahtumat, kampanjat
  - esim. kaupunkiviljely
  - viheralueiden väliaikainen käyttö
  - Green Care – viherympäristön hyödyntäminen hoiva- ja hoitopalveluissa

H YVINVOINTI JA
TERVEYS:
lähiviljely tukee
ihmisten
hyvinvointia

L UONNON
MONIMUOTOISUUS:
vihertehokkuus lisää
rakennetun
ympäristön
monimuotoisuutta

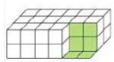
Vihertehokkuus (viherkerroin, engl. Green Factor)

- Yksinkertaistettuna: enemmän vihreää tonteille
- Yksi keino, jolla voidaan vastata nykyistä paremmin mm. ilmastonmuutoksen ympäristölle aiheuttamiin haasteisiin
  - Kasvipeitteisten alueiden lisääntyminen → hiiltä sitovan pinta-alan lisääntyminen, kaupunkiympäristön monimuotoisuuden lisääntyminen, ilmansaasteiden suodattaminen, hulevesitulvariskien vähentäminen, hulevesien laadun parantaminen, vihreä ja viihtyisä kaupunkiympäristö....
- Tavoitteena edistää mm:
  - kasvillisuuden monipuolista käyttöä, kerroksellista kasvillisuutta
  - läpäisevien pinnoitteiden innovatiivista hyödyntämistä
  - vihreitä kattoja ja julkisivuja
  - puiden käyttöä

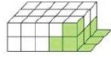

Vihertehokkuus

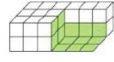
$$\text{Vihertehokkuus} = \frac{\text{Ekologisia toimintoja tukeva pinta-ala}}{\text{Tontin pinta-ala}}$$

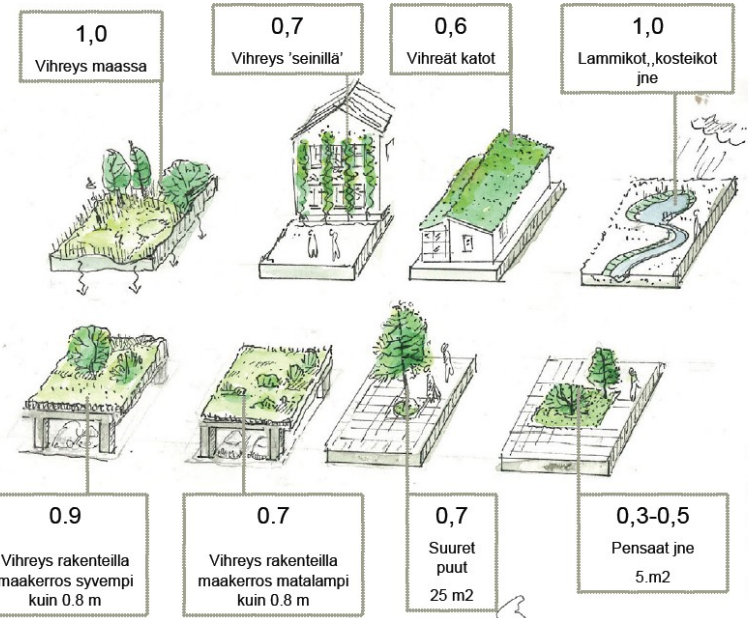
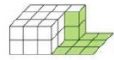
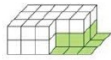
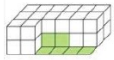
Vihertehokkuus 0.30
Tontin pinta-alasta 30%
on ekologisia toimintoja
tukevaa pintaa.

Vihertehokkuus 0.45
Tontin pinta-alasta 45%
on ekologisia toimintoja
tukevaa pintaa.

Vihertehokkuus 0.60
Tontin pinta-alasta 60%
on ekologisia toimintoja
tukevaa pintaa.

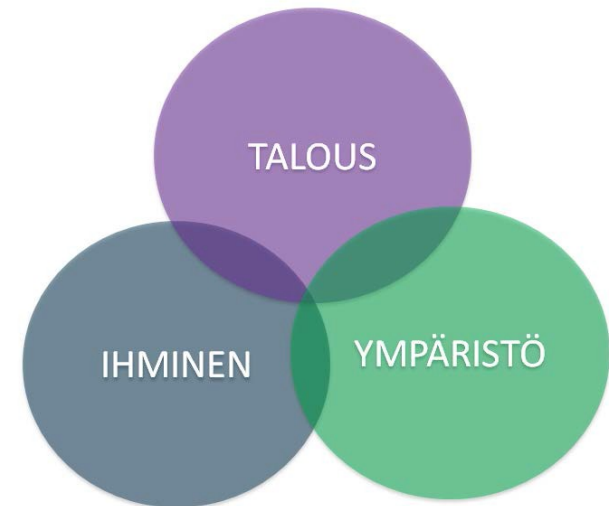
Kuva: Pekka Kärppä

- Asuntomessu-pilotin jälkeen vihertehokkuutta sovelletaan Kankaalla (vihertehokkuus-vaatimus Kankaan Laatuapisessa)
- Keskustan kehittämiprojektissa tutkitaan vihertehokkuus-menetelmän edelleen kehittämistä

Viherpolitiikka 2.0 → AVOin-ohjelma

➤ **A**rkkitehtuuripolitiikka 2.0 + **V**iherpolitiikka 2.0 + **O**sallisuusohjelma

➤ Esikuvana Vejlen kaupungin arkkitehtuuripolitiikka Tanskassa

➤ Laadinta lähdössä liikkeelle – aktiivinen työstövaihe v. 2017

The image features a clear blue sky as the background. On the left side, there are large, stylized green cutouts of leaves and branches. In the center, a thin tree with light green leaves is visible. On the right side, there are blue cutouts of leaves and branches, some of which are part of a curved structure. The word "KIITOS" is centered in the sky.

KIITOS